

UZASADNIENIE		
Formularz UK 2	Sygnatura akt	VI Ka 450/23
Załącznik dołącza się w każdym przypadku. Podać liczbę załączników:		
CZEŚĆ WSTĘPNA		

1.1. Oznaczenie wyroku sądu pierwszej instancji

Wyrok Sądu Rejonowego w Jastrzębie – Zdrój z dnia 11 maja 2023 roku w sprawie II K 1152/22.

1.2. Podmiot wnoszący apelację

oskarżyciel publiczny albo prokurator w sprawie o wydanie wyroku łącznego

oskarżyciel posiłkowy

oskarżyciel prywatny

obrońca

oskarżony albo skazany w sprawie o wydanie wyroku łącznego

inny

1.3. Granice zaskarżenia

1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia

na korzyść

w całości

# na niekorzyść		
# w części	#	co do winy
#	co do kary	
#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia	
1.3.2. Podniesione zarzuty		
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji		
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka	

	zabezpieczającego, przypadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	

1.4. Wnioski

#	uchylenie	#	Zmiana
---	-----------	---	--------

Ustalenie faktów w związku z dowodami przeprowadzonymi przez sąd odwoławczy

2.1. Ustalenie faktów

2.1.1. Fakty uznane za udowodnione				
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty
2.1.2. Fakty uznane za nieudowodnione				
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty

2.2. Ocena dowodów

2.2.1. Dowody będące podstawą ustalenia faktów		
Lp. faktu z pkt 2.1.1	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu

2.2.2. Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów (dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)		
Lp. faktu z pkt 2.1.1 albo 2.1.2	Dowód	Zwięźle o powodach nieuwzględnienia dowodu

STANOWISKO SĄDU ODWOŁAWCZEGO WOBEC ZGŁOSZONYCH ZARZUTÓW i wniosków		
Lp.	Zarzut	
	Naruszenie przepisu postępowania w postaci art. 17 pkt 7 k.p. polegające na niezasadnym odstąpieniu od przypisania oskarżonej umyślnych wykroczeń przeciwko mieniu wymienionych w ostatnich czterech podpunktach ujętych w jego opisie, a nadto – w drodze pominięcia ujętych w nich kwot strat w podsumowaniu obejmującym łączne spowodowanie tym czynem szkody i błędnym przyjęciu, iż w powyższym zakresie zachodzi negatywna przesłanka procesowa w postaci powagi rzeczy osądzonej, co miało wpływ na treść zapadłego wyroku polegający na przypisaniu oskarżonej jedynie części zarzuconego jej w sprawie czynu.	# zasadny # częściowo zasadny # niezasadny

<p>Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny</p>	
<p>Wbrew lakonicznym wywodom prokuratora zawartym w apelacji, która to okoliczność prowadziła do uznania apelacji jako oczywiście bezzasadnej, Sąd Rejonowy w Jastrzębiu – Zdroju, nie dopuścił się obrazy przepisów postępowania wskazanych przez prokuratora, a zdaniem sądu odwoławczego, z całą pewnością nie naruszył dyspozycji przepisu art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. Norma ta, zdaniem sądu II Instancji, w tej sprawie w ogóle nie miała zastosowania. Brak również wskazania w uzasadnieniu sądu rejonowego, że przepis ten legł u podstaw zaskarżonego wyroku.</p> <p>Warte zauważenia jest, że środek odwoławczy jest na tyle ogólnikowy, że polemika z nim jest praktycznie niemożliwa. Powoływanie się w uzasadnieniu apelacji na przepis art. 10 § 1 k.p.w. nie mogło przynieść oczekiwanych przez jej autora skutków. Także ten przepis nie miał w sprawie żadnego zastosowania, skoro w żadnym razie nie zaistniał w sprawie tzw. idealny zbieg przestępstwa i wykroczenia, o którym mowa w powołanym ostatnio przepisie. Zarówno sąd, jak i przede wszystkim prokurator powinni dostrzec, że w przedmiotowej sprawie sprawca dopuścił się popełnienia szeregu wykroczeń. Nie zaistniała więc sytuacja, w której sprawca byłby skazywany jednocześnie za przestępstwo i wykroczenie, a czego dotyczy przepis art. 10 § 1 k.p.w. Treść przepisu art. 12 § 2 k.k. nie pozostawiała przecież żadnych wątpliwości. Wedle tego przepisu należy popełnić „dwa lub więcej</p>	

umyślnych wykroczeń przeciwko mieniu”.

Tylko i wyłącznie z tych powodów, kiedy zważy się na jednoznaczne dyspozycje przepisów art. 434 k.p.k., niedopuszczalne były jakiegokolwiek zmiany zaskarżonego wyroku w kierunku postulowanym przez prokuratora. Sąd odwoławczy nie stwierdził uchybień podniesionych w środku odwoławczym. Nie sposób doszukać się w apelacji zarzutu obrazy przepisów prawa materialnego, a to art. 12 § 2 k.k., takiego, który nadto byłby przekonująco uzasadniony.

Z kolei odnosząc się do instytucji z art. 12 § 2 k.k., to warte odnotowania jest, co nie budziło kontrowersji tak w doktrynie jak i orzecznictwie, a na co, jak się wydaje, powoływał się skarżący, iż postępowanie zmierzające do realizacji normy materialnej innej gałęzi prawa niż prawo karne nie może być uznane za "postępowanie karne" w rozumieniu art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k.. Oznacza to, iż takim postępowaniem nie jest też postępowanie w sprawach o wykroczenia. Wcześniejsze zakończenie postępowania innego niż postępowanie karne, choćby co do tego samego czynu tej samej osoby, nie powoduje powagi rzeczy osądzonej (art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k.) (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 lutego 2012 roku w sprawie IV KK 392/11).

Szczegół w tym, że te niekwestionowane aktualnie tezy wyrażone w tym orzeczeniu, nie mają żadnego odniesienia do stanu faktycznego, który ustalił w tej sprawie sąd rejonowy, co już wyświetlone zostało wcześniej.

Tudzież w powołanej sprawie sąd zajmował się kwestią wielości

wykroczeń i wykładnią przepisu art. 12 k.k. sprzed jego nowelizacji z dniem 15 listopada 2018 roku (aktualnie art. 12 § 1 k.k.). Kwestie tę wyjaśnił także Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 21 października 2010 r., V KK 291/10. Chodziło oczywiście o możliwość konstruowania czynu ciągłego w rozumieniu art. 12 k.k. wyłącznie z czynów stanowiących odrębnie wykroczenia. Poglądy tam wyrażane od dłuższego czasu nie budzą wątpliwości, a z uwagi na to, że nie mają bezpośredniego wpływu na treść wyroku sądu II instancji, nie będą w tym miejscu szerzej omawiane.

Tymczasem w rozpoznawanej sprawie zastosowanie znaleźć miała, zdaniem prokuratora, całkowicie inna konstrukcja, a mianowicie ta z art. 12 § 2 k.k. Odnosząc się więc do istoty problemu, zaakcentować należało, że formuła **"odpowiada jak za jeden czyn zabroniony"** oznacza, że sprawca nie tylko w sensie "naturalnym", ale i w świetle prawa popełnił kilka czynów zabronionych (wykroczeń), chociaż odpowiada wedle reguł przewidzianych dla odpowiedzialności za jeden czyn, podczas gdy z art. 12 § 1 k.k. wynika, że kilka czynów w sensie "naturalnym" ustawodawca uznaje za jeden czyn ("uważa się za jeden czyn zabroniony"). Dlatego owe czyny nazwano zachowaniami. Konstrukcji takiej nie przewidziano w dyspozycji art. 12 § 2 k.k. przyjmując, że sprawca popełnił dwa lub więcej wykroczeń, i za nie poniesie odpowiedzialność „jak za jeden czyn”. Warto w tym miejscu podnieść, że z uwagi na to, iż w drodze fikcji prawnej sprawca wielu wykroczeń odpowie jak za przestępstwo, może pojawić się wątpliwość, czy

wcześniejsze osądzenie wykroczenia popełnionego w okresie opisanym w wyroku aktywizuje przesłankę powagi rzeczy osądzonej. Mogłoby o tym świadczyć wprowadzenie tą samą ustawą przepisu art. 10a § 1 k.w.

Sąd odwoławczy podziela pogląd doktryny zgodnie z którym art. 12 § 2 kk nie da się nie odnieść do wprowadzonego tą samą ustawą nowelizującą art. 10a § 1 kw. Ich wspólna analiza pozwala dojść do wniosku, że stosując się do zasad wykładni językowej przy zastosowaniu normy wynikającej z powyższych przepisów dochodzi do naruszenia zakazu ne bis in idem, zaistnieje bowiem sytuacja, w której sprawca wykroczeń (wykroczenia) już ukaranych, które zostaną uznane za część składową czynu ciągłego z art. 12 § 2 k.k., zostanie podwójnie ukarany, tj. zostanie mu po raz wtóry przypisana odpowiedzialność za popełnione czyny. W sytuacji przewidzianej przez art. 12 § 2 k.k. nie dochodzi do powstania idealnego zbiegu (tak: J. Giezek, P. Kardas, Zasada ne bis in idem, s. 5–20) przestępstwa z wykroczeniem, nie jest bowiem spełniony warunek postawiony przez ustawodawcę w art. 10 § 1 k.w., sprawca nie wypełnia swoim jednym czynem znamion zarówno przestępstwa, jak i wykroczenia, dopiero połączone klamrą ciągłości wykroczenia mogłyby zrealizować w całości znamiona przestępstwa – jak już wcześniej wyświetlał to kilkakrotnie sąd II Instancji.

Nie realizują one jednak znamion jednego przestępstwa z uwagi na fakt, że są sekwencją wykroczeń, a nie jednym czynem w rozumieniu przepisów kodeksu wykroczeń.

Uprzednie ukaranie oskarżonego za wykroczenie (w drodze mandatu karnego), w ocenie Sądu II instancji, uniemożliwiało ponowne rozpatrzenie go, tylko tym razem w kompilacji z innymi wykroczeniami, które mogłyby się jawić jako elementy składowe czynu ciągłego z art. 12 § 2 kk. Byłoby to możliwe, lecz tylko w świetle art. 12 § 1 k.k. W tym przypadku prokurator musiałby jednak udowodnić, że sprawca działał w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, co w przedmiotowej sprawie wydaje się nierealne.

W tym miejscu Sąd ponownie wskazuje, że w orzecznictwie i literaturze podnosi się, że nie należy traktować odpowiedzialności sprawcy wykroczenia jako odpowiedzialności karnej, postępowanie w sprawach o wykroczenia jest bowiem autonomiczne względem postępowania karnego, co powoduje, że zakończone postępowanie w sprawie o wykroczenie aktualizuje negatywną przesłankę *res iudicata* tylko na gruncie prawa wykroczeń (M. Budyn-Kulik, *Odpowiedzialność za czyn wypełniający znamiona przestępstwa i wykroczenia w orzecznictwie sądów powszechnych*, „Prawo w działaniu. Sprawy karne” 2016, nr 26, s. 83 i n.; Z. Siwik, w: *Prawo o wykroczeniach*, red. Z. Siwik, Wrocław 1980, s. 9–11; P. Hofmański, E. Sadzik, K. Zgryzek, *Kodeks postępowania karnego. Tom I. Komentarz do art. 1–296*, red. P. Hofmański, wyd. 4, Warszawa 2011, s. 190 i n., a także powołane tam orzecznictwo i literatura).

Stąd w sytuacji opisanej wyżej, to jest kiedy sprawca popełnia dwa lub więcej wykroczeń (art. 12 §

2 .k.k.), jeżeli sąd zaakceptowałby propozycje prokuratora wyrażoną w akcie oskarżenia, tj. objął skazaniem również zdarzenia rozliczone w drodze mandatów karnych, to w sposób rażąco dopuściłby się obrazy przepisów postępowania, a to przepisu art. 5 § 1 pkt 8 k.p.w., a nie przepisu art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k., jak widział to prokurator.

Zarzut prokuratora w istocie oparty był bowiem na błędnej wykładni przepisu prawa materialnego, a to art. 12 § 2 k.k. Dlatego, niejako kończąc wywód, aby w ogóle możliwe było szersze rozwodzenie się na temat tej instytucji, to prokurator musiałby postawić w apelacji zarzut obrazy tego przepisu.

Prokurator nie dostarczył więc w apelacji żadnych powodów, które podważałyby trafność ocen sądu rejonowego.

Wskazana wyżej wykładnia celowościowa i systemowa, którą należało zastosować w sytuacji, kiedy wykładnia językowa prowadziła do nie dających się akceptować wniosków, prowadziła do konkluzji, zgodnie z którą wykroczenie tworzące układ, o którym mowa w art. 12 § 2 KK, nie może być wykroczeniem, za które jego sprawca poniósł już odpowiedzialność z tytułu jego popełnienia. Słowem, występująca wówczas powaga rzeczy osądzonej, bazująca na zasadzie ne bis in idem, jest okolicznością uniemożliwiającą zastosowanie art. 12 § 2 KK. (tak również R.A. Stefański (red.), Kodeks karny. Komentarz. Wyd. 6, Warszawa 2023, Legalis).

Wniosek

	# zasadny # częściowo zasadny # niezasadny	
Związłe o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.		
<p>W podsumowaniu, z tych przyczyn, tj. braku skazania oskarżonego w zaskarżonym wyroku w trybie art. 12k.k., czy też w trybie art. 12 § 1 k.k., a także w związku z ustaleniem, że oskarżony popełnił wcześniej kilka wykroczeń (a nie jeden czyn zabroniony składający się z kilku zachowań), wniosek apelacji był bezzasadny. Nawet w sytuacji przeciwnej, wyrok podlegałby zmianie, a nie uchyleniu.</p> <p>To musiało skutkować, co do istoty, utrzymaniem w mocy zaskarżonego wyroku (pkt II).</p>		

OKOLICZNOŚCI UWZGLĘDNIENIU Z URZĘDU	PODLEGAJĄCE
1.	<p>W ocenie sądu okręgowego, przyjęcie, iż oskarżony popełnił wiele wykroczeń, za które miał odpowiedzialność jedynie jak za jeden czyn zabroniony, kierowało ku regulacjom z kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia, zwłaszcza ku dyspozycji z art. 5 § 1 pkt 8 k.p.k., co zostało już kilkakrotnie podkreślone. Jednakże skoro sąd I instancji przyjął tzw. ciąg wykroczeń z art. 12 § 2 k.k.. nie istniała potrzeba odrębnego umorzenia postępowania w oparciu o powołany przepis, a niezbędna była zmiana czynu przypisanego, co słusznie uczynił sąd I instancji</p> <p>Raczej nie budziła wątpliwości teza, że przyjęty mandat karny w rozumieniu Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia rozstrzygnięciem tak samo, jak wyrok czy postanowienie (art. 32 § 1 k.p.s.w.), kończy postępowanie (szczególne) wobec określonego</p>

czynu określonej osoby i tym samym stanowi jednak przesłankę rei iudicatae dla innego postępowania o to samo (art. 5 § 1 pkt 8 k.p.s.w.). Wprawdzie prawomocny mandat karny może być przez sąd uchylony, ale tylko „gdy grzywnę nałożono za czyn niebędący czynem zabronionym jako wykroczenie” (art. 101 k.p.s.w.), zatem po jego uchyleniu nie może dojść do wszczęcia postępowania w sprawie o wykroczenie (T. Grzegorzczuk, Postępowanie szczególne w sprawach o wykroczenia, Prok. i Pr. 2002/1, s. 40). Fakt, że sąd odmówił uchylenia mandatu, nie miał jakiegokolwiek znaczenia dla wyniku postępowania.

W realiach tej sprawy, sąd odwoławczy stanął na stanowisku, że z uwagi na treść przepisu art. 440 k.p.k., niezbędna była zmiana wyroku i to na korzyść oskarżonej. Sąd I instancji, zdaje się, nie dostrzegł różnic między instytucjami z art. 12 § 1 i art. 12 § 2 k.k. Ujął bowiem, że sprawca działał w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, co nie stanowi znamienia z art. 12 § 2 k.k.

Co ważniejsze, zamiar ten nie wynika w ogóle z materiału dowodowego. Nie sposób przeczytać o nim również w uzasadnieniu do zaskarżonego wyroku. Nadto, skoro sąd I instancji poczynił takie ustalenia w pkt 1 sentencji wyroku, to miał obowiązek, uwzględniając wszystko, co zostało wyświetlone wcześniej, skazać oskarżoną za wszystkie zachowania opisane w akcie oskarżenia z zastosowaniem art. 12 § 1 k.k., a nie z art. 12 § 2 k.k. To, rzecz jasna, nie było możliwe, gdyż stał na przeszkodzie ku temu niewystarczający materiał dowodowy. Opis czynu zaproponowany przez sąd I instancji w zaskarżonym wyroku dotknięty był dalszymi usterkami. Mianowicie sąd ten wskazał, że swoim zachowaniem oskarżona wyczerpała znamiona przestępstwa z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 12 § 2 k.k., co nie jest zgodne ze stanem prawnym.

K. Z. swoim działaniem za każdym razem wyczerpała znamiona wykroczeń z art. 119 § 1 k.w. Popeliła te wykroczenia w krótkich odstępach czasu, przy wykorzystaniu takiej samej sposobności. Jak stanowi dyspozycja art. 12 § 2 k.k., odpowiada więc jedynie jak za jeden czyn zabroniony wyczerpujący znamiona przestępstwa z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 12 § 2 k.k.

ROZSTRZYGNIĘCIE SĄDU ODWOŁAWCZEGO

5.1. Utrzymanie w mocy wyroku sądu pierwszej instancji	
1.	Przedmiot utrzymania w mocy
Wyrok Sądu Rejonowego w Jastrzębie – Zdrój z dnia 11 maja 2023 roku w sprawie II K 1152/22.	
Zwięźle o powodach utrzymania w mocy	
Z uwagi na to, że zarzuty apelacji prokuratora okazały się chybione, brak było przesłanek z art. 439 k.p.k. oraz sąd nie dostrzegł potrzeby dalszego działania z urzędu w trybie art. 440 k.p.k. i 455 k.p.k., zaskarżony wyrok należało utrzymać w mocy (art. 433 § 1 k.p.k. i art. 437 § 1 k.p.k.).	
5.2. Zmiana wyroku sądu pierwszej instancji	
1.	Przedmiot i zakres zmiany

5.3. Uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji	
5.3.1. Przyczyna, zakres i podstawa prawna uchylenia	
5.3.2. Zapatrywania prawne i wskazania co do dalszego postępowania	
5.4. Inne rozstrzygnięcia zawarte w wyroku	
Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności
Koszty Procesu	

Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności
--------------------------------	-------------------------

III.

Z uwagi na fakt, że apelacja nie została uwzględniona, kosztami sądowymi związanymi z postępowaniem odwoławczym należało obciążyć Skarb Państwa.

PODPIS

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem, bez akt, proszę doręczyć Prokuratorowi Rejonowemu w JZ.

Rybnik, 2 października 2023 roku.